

KONINKRIJK BELGIE

1000 Brussel,
Zetel : Ministerie van Justitie
Poelaertplein 3
Tel. : 02/504.66.21 tot 23
Fax : 02/504.70.00

COMMISSIE VOOR DE
BESCHERMING VAN DE
PERSOONLIJKE LEVENSSFEER

Advies nr 3 / 92 van 11 maart 1992

O.ref. : A/CC/001-92

BETREFT : Ontwerp van koninklijk besluit betreffende de registratie door de Nationale Bank van België van wanbetalingen inzake consumentenkredietovereenkomsten.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid, en in het bijzonder, artikel 92;

Gelet op de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet, en in het bijzonder, de artikelen 72, §1 en 73;

Gelet op de adviesaanvraag van 23 oktober 1991 en van 20 februari 1992 van de Vice-Eerste Minister en Minister van Economische Zaken, dewelke de Commissie slechts na haar wettelijke oprichting, i.e. op 1 januari 1992, heeft kunnen behandelen;

brengt op 11 maart 1992 het volgende advies uit :

Het huidige ontwerp van koninklijk besluit verwijst naar de artikelen 1, 1E, 34, 70, §2, al.2, 71 en 74 van de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet. Het wil een aantal bepalingen vastleggen in verband met de registratie door de Nationale Bank van België van wanbetalingen in verband met consumentenkredietovereenkomsten. Hiertoe worden gepreciseerd : definities (artikel 1), de criteria die kenmerkend zijn voor wanbetalingen (artikel 2), de te registreren informatie (artikel 3), de partijen die de informatie en de exacte inhoud ervan moeten mededelen (artikelen 4 tot 6 en bijlagen), de mededelingstermijn (artikel 7), de bewaartermijnen (artikel 8), bepaalde voorwaarden voor de mededeling en

de raadpleging van de centrale gegevensbank (artikelen 9 tot 12), het recht op toegang (artikelen 13 en 14) en tot slot de bijzondere bepalingen (artikel 15 en 16).

Het spreekt voor zich dat de derde overweging met betrekking tot de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer moet worden gewijzigd, aangezien deze Commissie nu is opgericht.

Het huidige ontwerp-K.B. behandelt artikelsgewijs de volgende bemerkingen en bezwaren :

Ad art. 3, 1E

Uit hoofde van artikel 71, §1, al. 3 van de wet van 12 juni 1991, definieert het huidige ontwerp-K.B. de informatie die moet worden geregistreerd. De wet preciseert nochtans dat deze definitie moet worden opgesteld "rekening houdend met de artikelen 69 en 70". De parlementaire debatten onderstreepten trouwens dat de artikelen 69 tot 72 een geheel vormden "zowel voor de private gegevensbanken als voor de centrale"¹. Welnu, men komt onvermijdelijk tot de vaststelling dat artikel 69, §3 van de wet nergens verwijst naar de voorzorgsmaatregelen waarvan melding wordt gemaakt in artikel 3, 1E van het huidige ontwerp-K.B. De Commissie wijst erop dat artikel 1, 1E van de wet de consument definieert als "elke natuurlijke persoon die ten aanzien van de onder deze wet vallende verrichtingen handelt met een oogmerk dat geacht kan worden vreemd te zijn aan zijn handels-, beroeps-, of ambachtelijke activiteiten". De wetgever beoogt iedere persoon die schulden aangaat uit hoofde van een kredietovereenkomst. De Raad van State stelt in haar advies, met betrekking tot artikel 34 "Strikt gesproken zijn de borg of de steller van een persoonlijke zekerheid geen contractpartij bij de kredietovereenkomst."². De begrippen consument en borg betreffen dus wel degelijk verschillende entiteiten en verschillende personen.

Het is natuurlijk begrijpelijk dat het begrip "borg" een zeer belangrijke rol speelt in het dispositief van het ontwerp-K.B. - het komt namelijk voor in de artikelen 1, 5, 13 en 14 - maar de bepaling voorzien in artikel 3, 1E van het huidige ontwerp heeft nauwelijks een wettelijke grondslag. Het uitdrukkelijk aanhalen van de relatie tussen de borg en de kredietverlener in de artikelen 34 tot 36 van de wet betekent niet dat een toelating tot verwerking wordt gegeven, in de zin van artikel 69, §3.

Ad art. 5, § 2

¹ Parl. Doc., Senaat, Gew. Zitting 1989/90, nr 916-2, p.38

² Noot v.d. vertaler : inhoudelijke vertaling van " la caution ou toute autre personne qui constitue une sûreté personnelle ne sont pas des parties contractantes au contrat de crédit".
Parl. Doc., Senaat, Gew. Zitting, 1989-90, nr 916-1, p. 192

Het begrip "borg" wordt opnieuw verbonden met dit van "consument":
dezelfde bemerking geldt ook hier.

Daarbij komt nog een tweede bezwaar tegen de vermelding, in §2 van artikel 5, van het geslacht en de nationaliteit. Men herinnert zich ongetwijfeld nog dat artikel 69, §1 van de wet van 12 juni 1991 specificeert : "de persoonsgegevens mogen slechts worden verwerkt wanneer ze relevant, aangepast en niet overdreven zijn om de financiële toestand en de solvabiliteit van de consument te beoordelen". De Commissie wijst erop dat de bepalingen van §1 en §3 van artikel 69 van de wet gecumuleerd dienen te worden en stelt dat het ontwerp-K.B. geen reden opgeeft voor het behoud van de twee betreffende gegevens. Ze wenst dus dat dit behoud wordt gemotiveerd, temeer omdat het gevaar bestaat dat men in de praktijk, in een dergelijke gevoelige materie, een element van ongelijkheid tussen personen invoert, wat natuurlijk in strijd is met de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Ad art. 7, § 2

Het ontwerp-K.B. voorziet, wanneer de goede werking van de centrale het rechtvaardigt, de mogelijkheid om bij het mededelen van informatie een verkorte numerieke of alfabetische code te gebruiken voor de identificatie van personen en elementen in de overeenkomsten. Het artikel preciseert nergens wie zal beoordelen of "de goede werking het rechtvaardigt".

Ad art. 8, § 1

Hoewel de bewaartermijnen op zich geen probleem vormen, tenzij misschien bij het oplossen van geschillen, kan men zich de vraag stellen of de termijn van 10 jaar, zoals werd voorzien in 3E indien men niet tot de normale uitvoering van de overeenkomst is teruggekeerd of in geval van niet-uitdoving van de schuld, niet overdreven is. Inderdaad, deze termijn werd reeds vastgesteld in artikel 7 van het ministerieel besluit van 19 november 1985, met betrekking tot de mededelingsmodaliteiten voor de overeenkomsten op afbetaling, bij en door de Nationale Bank. Er dient op te worden gewezen dat de Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés française (CNIL) een maximumtermijn van 3 jaar heeft ingevoerd, met uitzondering van de gevallen waarbij een gerechtelijke procedure werd aangespannen en waarbij de duur van bewaring werd vastgesteld op 3 jaar vanaf de definitieve uitspraak, tenzij de uitspraak die de schrapping van het bestand tot gevolg had intergraal werd gewijzigd."³

3

Noot van de vertaler : inhoudelijke vertaling van " sauf dans le cas où une procédure judiciaire aurait été engagée auquel cas la durée de conservation est de trois ans à compter du jugement définitif sauf recouvrement intégral postérieur au jugement entraînant la radiation du fichier", uit het 11de werkingsverslag van de Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés, 1990, Parijs, La Documentation française, 1991, p. 143-144

Ad Bijlagen 1, 2 en 3

De bijlagen halen de mogelijkheid aan voor de centrale gegevensbank om "het gebruik van een code of een afkorting verplicht te maken". Bepaalde gegevens maken echter het voorwerp uit van een mededeling aan de consument die daarin een belemmering zou kunnen zien voor de uitoefening van zijn recht op toegang en rechtzetting, voorzien in artikel 70, §2 en 4 van de wet en zoals eveneens werd aangegeven in artikel 14 van het huidige ontwerp-K.B. De Commissie maakt enig voorbehoud bij het gebruik van "afgekorte" informatie in mededelingen aan de consument. Wat betreft de informatieoverdracht betreft, moeten de partijen duidelijk ingelicht worden. Ondoorzichtigheid kan enkel leiden tot nog meer geschillen. Dit probleem kan op een technische wijze worden opgelost.

Ad Bijlage 1

De Commissie vernam op het laatste ogenblik dat Mijnheer de Vice-Eerste Minister en Minister van Economische Zaken en het Plan tegemoet heeft willen komen aan de vraag van de Gouverneur van de Nationale Bank en vroeg om aan het tweede streepje van bijlage 1 na "referentie van de kredietovereenkomst" de woorden "en met vermelding van de taal waarin ze wordt opgesteld" toe te voegen.

De Raadgevende Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer heeft op 26 oktober 1990 hierover een advies uitgebracht naar aanleiding van een ontwerp van koninklijk besluit "betreffende de mededeling van de taal waarvan de particulieren zich in de gemeenten met een speciale taalregeling hebben bediend of het gebruik hebben gevraagd"⁴. Ze merkte ondermeer op dat het ging om een "gevoelig gegeven" en dat er een dwingende reden moest bestaan opdat men er melding van zou maken. Door het ontbreken van een algemene wetgeving met betrekking tot de bescherming van de persoonlijke levenssfeer kan de huidige Commissie zich niet op definitieve wijze uitspreken : ze vestigt echter de aandacht op het gevaar dat een onrechtmatig gebruik kan leiden tot een ongelijke behandeling van personen. De Commissie wenst dat de bedoeling van deze vermelding van de taal in dit ontwerp van koninklijk besluit uitdrukkelijk wordt vermeld en dat het gebruik van deze vermelding strikt voorbehouden wordt voor dit doel.

⁴ Raadgevende Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, Advies nr 90/095 van 26 november 1990

Ad Bijlage 3

De Commissie zou meer uitleg willen over de "buitenlandse risicocentrales". Betreft het hier buitenlandse centrales die geïnstalleerd zijn in België of niet? Indien niet, dan voorziet de algemene wetgeving met betrekking tot de bescherming van de persoonlijke levenssfeer specifieke bepalingen over het grensoverschrijdend verkeer, vastgelegd in het koninklijk besluit waarover tijdens de Ministerraad werd beraadslaagd, na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer⁵.

Merk ook op : onder punt a) de uitdrukkelijke relatie die wordt aangegeven tussen de consument en de borg: dit versterkt nog het bezwaar dat werd geuit met betrekking tot artikel 3, 1E. De Commissie vindt dat bepaalde gegevens uit het algemene antwoord of het gedetailleerde antwoord, met betrekking tot de borg, niet vallen onder de beperkende lijst die wordt gepreciseerd in artikel 69, §3 van de wet.

CONCLUSIE

Gezien de voorgaande bemerkingen, brengt de Commissie een ongunstig advies uit.

De secretaris,

De voorzitter,

J. PAUL

P. THOMAS

⁵ Parl. Doc., Kamer, Gew. Zitting, 1990-91, nr 16101, art. 20 en 21, p. 42-43

